

Strokovni list za povzdigo gostilničarskega obrta.

Glasilo „Zveze gostilničarskih zadrug v Ljubljani“.

— List izhaja 20. vsakega meseca. —

Za člane v „Zvezi“ včlanjenih zadrug stane list celoletno Din 20.—, polletno Din 10, četrtletno Din 5.—; posamezne številke 2 Din.

— Cena inseratom: 1/4 strani D 5.— vključno davek. —

— Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Gosposvetska cesta številka 10. —

— Strankam je uredništvo na razpolago vsak dan od 8.—18. ure. —

Rokopisi se ne vračajo. Rokopise in objave je pošiljati do 10. vsakega meseca, s tem dnem se uredništvo zaključuje.

Stev. 12.

V Ljubljani, 20. decembra 1928.

Leto XV.

Zveza gostilničarskih zadrug v Ljubljani.

VABILO

na

XX. redni občni zbor

Zveze gostilničarskih zadrug v Ljubljani,

ki se bo vršil

dne 21. januarja 1929 ob 10. uri dopoldne

v prostorih g. Kavčiča v Ljubljani, Karlovska c. Privoz 4

po sledečem dnevnem redu:

a 1. Pozdrav.

2. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.

3. Letno poročilo o delovanju Zveze.

4. Poročilo o računskem zaključku za leto 1928.

5. Proračun in njega pokritje.

6. Razgovor o prijavah dohodka k obrtnemu davku (zelo važno).

7. Razgovor o pristopu k središnjemu savezu v Beogradu.

8. Raznoterosti.

SAMOPOMOČ.

1. Poročilo o delovanju, dohodkih in razhodkih blagajne.

2. Razgovor o reorganizaciji.

3. Sprememba pravil.

4. Slučajnosti.

Za vsakih 20 članov zadruge se sme udeležiti po 1 delegat občnega zbora. Prosimo zadruga načelstva, da skrbijo za čim polnoštevilnejšo udeležbo, da bodo vsaj vse zadruge zastopane.

V Ljubljani, dne 10. januarja 1928.

Fran Kavčič, predsednik.

Ob novem letu 1929.

Leto 1928 smo nazivali jubilarno leto, t. j. 10letnica, odkar smo se ujedinili Srbi, Hrvati in Slovenci v eno državo v najsrečnejši nadi, da bo s pridobitvijo zlate narodne svobode, edinstva, bratstva, demokracije in socialnega upoštevanja svojega bližnjega ali eden drugega, nastala zlata doba v tej lepi in bogati državi in da bo obrt, industrija in trgovina bujno prospevala.

Bilanca jubilarnega leta pa ni razveseljiva. Izgledi, ki se nam odpirajo za bodoče leto, so nejasni in nas navdajajo s skrbjo. Država se je nahajala skoro zdržema v političnih krizah, delovanje parlamenta se je le krpalo, naredb in odredb se je izdelovalo toliko, da jih je že težko sproti prebirati, pravih modrih zakonov pa je izšlo prav malo, osobito obrtnega zakona, ki bi imel na ureditev točilne obrti, hotelirstvo in kar je s tem v zvezi, dobra in pravilna določila, pričakujemo že z veliko nestrpnostjo, pa ga bomo morda čakali še en desetletni jubilej. Na vsem gospodarskem polju nazadujemo. Z inozemskimi posojili, od katerih se je pričakovalo, da bodo prinesla novega poleta v naše gospodarsko življenje, ne bo menda nič, vse se je izjalovilo in vsa nujna potrebna javna dela, ki so se namerala s tem denarjem izvršiti, so odgode na. Tak položaj zadeva prebivalstvo s slabimi posledicami, ker se nikjer ne prične s kakimi večjimi javnimi deli. Ako ni denarja, ni dela, ni zaslužka, ne kupčijskega obrata.

Finančna politika si išče pomagati na vse načine, da bi se kazalo na zunaj, da

se davki zmanjšujejo, se odpravi ene vrste davščina, vzpostavi pa pod drugačnim imenom zopet nova, ki nosi v sebi še ostrejšo načrto, ki bodo v stanu ne le nadomestiti opuščenega davščino, marveč iste izgubo še z dvakratnimi dohodki nadomestiti.

Državni proračun gre v dosednji višini daleč preko meje razumne in dopustne davčne obremenitve našega gospodarstva in se v tej višini in obliki ne bo mogel obdržati. Pri napovedbah dohodkov za obrtni davek bo treba velikanske previdnosti, ker bo sicer ta davščina daleko nadkrilila nadomestek davščine na dohodnino, ki odpade.

Težko obremenitev gostilničarske obrti pa nam povzročajo poleg točilnih taks zopet oblastni proračuni z njih velikansko davščino, kar bo hotelo in moralo biti vkalkulirano v prehrano in pijače ter meri seveda zopet na povišanje cen, ker drugače biti ne more, in s tem analogno poslabšanje konzuma in obiska gostilničarskih obratov. Čitali smo sicer, da je finančni minister predlagal člen v finančnem zakonu, s kojim se oblastnim samoupravam odmerjajo meje njihovih novih proračunov. Po tem členu bi smeli proračuni oblastnih samouprav za leto 1929 obsegati samo doklade na državne davke v letu 1928 kvečjemu s poviškom za 10 % lanskoletnega proračuna. Ali dejansko se to ni zgodilo, marveč je šlo pri nekaterih stvarih po 100 do 200 %, najmanj pa od 15 na 25 % poviška. Minister je znižal edino 200 % oblastno doklado k državni taksi za pridobitev krajevnih in osebnih pravic za gostilniške in kavarniške obrti, tako da bo odslej prosilec za osebno pravico moral odrediti k državni taksi, ki je znašala doslej 200 dinarjev, tudi še 100 Din oblastne doklade.

Politično strankarska borba v državi pa še bolj poostruje položaj in kakršnokoli mirno gospodarsko delo ne more uspevati. Ta borba vnaša v vse poslovne kroge negotovost, rezerviranost in povečuje mrtvilo, ki gnjavi gospodarsko delo in ogroža vse napore in požrtvovalnost dobrih gospodarjev naših organizacij. Obrezuspešuje vsa prizadevanja naših gospodarskih korporacij in organizacij. Našteti hočemo kasneje vsa naša prizadevanja, ki smo jih neprenehoma podvivali za odpravo teh gostilničarsko obrt morečih odnošajev, koja pa so kljub neprestanemu delu bila le z malimi uspehi venčana. Vendarle je toliko, da se ne more reči popolnoma brezuspešno, je bila naša borba in bo v bodoče gledati, da vsaj pri tem ostane, kar smo si v preteklem letu pridobili.

Izboljšanja v obratnih ozirih se prej ne bo doseglo, da se bodo preživiljske razmere pocenile, kar pa bo mogoče seveda le takrat, ako bi se te gorostasne davščine, takse in doklade odpravile ali vsaj znižale na spodoben in sprejemljiv nivo. Statistični podatki glede konzuma alko-

hola in raznih alkoholnih pijač navajajo tako z dežele kakor iz mesta Ljubljane vseskozi znatni padec v preteklem letu. Brezdvomno bo v bodočem letu isto, ako ne še slabejše, saj se samo oblastna trošarinska doklada s 1. januarjem poviša pri navadnem vinu od 35 na 65 par pri litru, pri moštu od 25 na 45 in pri finih vinih od 8 na 10 Din liter.

Vzroki padanja konzuma alkoholnih pijač so pač v prvi vrsti gospodarska kriza, v drugi pa razne trošarine in takse od strani države ter oblastne in občinske doklade. Samo v mestu Ljubljani se je popilo v pretečenem letu 595.816 litrov vina manj, kakor pa v letu 1927. Na luksuzne pijače in fina vina v buteljkah že skoro nihče več ne misli. V Ljubljani n. pr. se je popilo v pretečenem letu le 4347 buteljk finega vina, torej za polovico manj kakor v prejšnjem letu. To je jasno zrcalo revnih gospodarskih razmer.

Statistika pa zaznamuje porast konzuma žganih pijač, kar osvetljuje še drastičnejšo sliko, da leze konzum vina polagoma v nič, ljudstvo pa sega po žganju, pri katerem mora iskati vsled svojih revnih in pičlih sredstev okrepčila, katerega je prej iskalo le v dobri vinski kapljici, dokler so bile cene zmerne in spodobne.

Poročila govorijo, da se toči v Romuniji v gostilnah splošno liter vina po 4 dinarje, pri nas pa plačujemo, osobito v Ljubljani, doklad s trošarino vred približno že 4 Din. Tak je torej blagoslov gostilničarstva ob jubilejnem letu.

V borbi za pravice gostilničarstva in proti vsem mogočim krivičnostim, ki se skoro dan za dnem pojavljajo proti tej obrti, je imela zveza gostilničarskih združenj v ljubljanski oblasti v letu 1928. tudi svoj Kajmakčalan, na katerem je vsaj deloma pobedila ali zmagala ali vsaj delno ovirala napredovanje sovražnika. Ko so časopisi razglasili zadnje dni leta 1927. in ko je zveza prišla v posest pismenim predlogom o davščinah in nakladah oblastne skupščine, je sklicala ljubljansko in okoličansko gostilničarstvo k protestnemu shodu, na katerem se je sklenilo proti vsem postavkam, ki režejo najobčutnejše v obstoj gostilničarstva, obsežno protestno resolucijo z dobro utemeljenimi ugovori proti 100% dokladi na trošarino od vina, ter tudi z zahtevkom, da se vsako plačevanje te doklade prične šele z dnem, ko bo sklep ljubljanske oblasti razglašen kot odobren od finančnega ministrstva, ter protestirali proti vsakemu predjemanju teh doklad, kar je imelo uspeh, da se je pobiranje pričelo šele s 1. februarjem. Odklanjalo se je tudi vmešavanje predčasno uvoženih zalog v mesto Ljubljano k naplačevanju oblastne doklade, ker velja Ljubljana za trošarino in doklade kot zatvorjen teritorij in se imajo vsa plačila in računi kot končnoveljavni izvršiti na mitnicah, ker merijo davčarje le za v bodoče, nikakor pa ne za nazaj. V dotični protestni resoluciji se je zahtevalo, da mora oblastna davščina na tro-

šarino dajati tudi tri odstotni odpis pri pobiranju te doklade z ozirom na veliko osušenje, ki se godi ob času, ko leži vino v kletih, tudi ako je že na pipi. Namero pobiranja nočne takse na obisk kavaren po 1. uri ponoči se je vehementno pobijalo kot neupravičeno samostojno davščino, ter so prizadeti vendarle toliko sodelovali s tem našim protestom, da so raje ob 1. uri zatvarjali lokale, kakor pa bili rubežniki svojih gostov te petdinarske davščine in tako je s koncem lanskega leta morala oblast kljub svoji neupogljivosti brezobzirnosti le uvideti, da se je s tem sklepom blamirala. Proti sklepu takse na plese se je odločno zahtevalo za podeželske male gostilničarske prireditve opust te takse, za po mestih in večjih krajih pa diferenciranje po priliki možnosti prireditve in eventualnega obiska itd., predvsem postavke, ki so segale v področje naše obrti, se je z resolucijo razposlalo najprej finančnemu ministru s prošnjo, da naše predstavitve upošteva in temu analogno oblastni proračun preuredi.

Vsi naši jasni in povsem utemeljeni dokazi niso dosegli zaželenega uspeha ter je zmagal absolutizem.

Po novi razpredelbi točilnih taks, pri katerih se je nadejalo, da bodo vsled odredbe, da se imajo točilne taske ocenjevati le po množinah iztočenih pijač, prišle iste mnogo znižane na dan od prejšnjih let, pri čemer pa je finančna uprava postopala tako drastično, da je kdorbodi prišel še pod višjo takso kot prejšnja leta, ne glede na to, da se konzum vsepovsodi izdatno poslabšuje, je podala zveza generalni direkciji poreza ostro kritiko tega postopanja ter zahtevo, da se mora sleherna pritožba podvreči reviziji ter krivica prizadetim popraviti. Zadrugam pa so se dala navodila, kako naj prizadetim pri tozadevnih pritožbah gredo na roko.

Oblastnemu odboru se je podala tudi prošnja, da vsaj za pustni dan opusti zahtevo po plesni taksi, ker se isti dan ljudstvo splošno raduje in po deželi se ne prirejajo za to posebni plesi. Odgovora nismo dobili, nadejamo pa se, da bo ta uvidevnost vendarle obveljala.

Za odpravo računskih taks po 20 para od vsakega gosta, za ukinitve žganjarskega registra in za preuredbo pravilnika o gostilnah in kavarnah, v kolikor je na kvar gostilničarstvu, kakor tudi organizacijam samim se je podalo dobro utemeljene predloge in zahtevke, tako potom obrtne zbornice, kakor tudi direktno na vsa tozadevna resortna ministrstva. Z najtežjimi kanoni pa smo šli na podiranje trgovskih in branjevskih točilnic.

Ob priliki ankete, ki jo je sklicala zagrebška trgovska zbornica, je bila dana prilika našim delegatom predstaviti se notranjemu ministru g. Antonu Korošcu in v zadevi obširno z njim razpravljati. In nekaj dni nato mu je poslala zve-

za jednat opis cele zadeve kakor tudi več izvodov našega lista, v katerih se je ta nepravilnost vsestransko osvetljevala in podpirala z mnogimi navedbami dejanskih napak, ki jih je tako točarenje povzročalo. S to akcijo smo gospoda ministra tako trdno prepričali o nepravilnosti točilnih dovolil trgovcem in branjevcem, da je izjavil ponovnim deputacijam trgovstva, ki so moletovale za podaljšanje teh zmed, da se iz stališča, katerega je v stvari zavzel in ukazal izdati prepoved in ustavitev teh točilnic s 1. januarjem 1. 1929, ne umakne več, ter deputacijam gladko odrekel s pripombo, da bodi trgovec to, kar je, t. j. prodajalec, gostilničar pa točilec in se nimata ti dve panogi nič več skupno mešati, kajti eno je trgovina, drugo pa je obrt. Za to izdatno prepričevalno akcijo nas je zahvalila celo središnja zveza v Beogradu.

Na zagrebškem gostilničarskem kongresu je Zveza podala protestne spomene za odposlatev na merodajna mesta, proti krivičnim odmeram točilne takse z zahtevo po reviziji, proti plačevanju 20 para od vsakega gosta, pri čemer je hotela davčna oblast šteti celo prazne stole kot obiskovalce gostiln, nadalje protest proti nepotrebnemu registru pri prodaji žganja, ugovore proti prepovedanju točenja žganih pijač od sobote na ponedeljek in seveda tudi za odpravo trgovskih točilnic. Nadalje zahtevo, da se vpelje informacijsko postopanje pri podeljevanju točilnih pravic, da imej tudi zadruga poglavitno besedo pri takih podeljevanjih, za strožjo kontrolo pri točilih pod vejo in za uvedbo triodstotnega odpisa tako pri trošarini kakor pri dokladah na osušitev in druge gubitke na vinu.

Podal se je protest proti podeljevanju točilnih pravic konzumnim društvom na velikega župana in notranjega ministra z motivacijo, da so to vseskozi le trgovinska podjetja z mešanim blagom, omejena le za svoje člane in jim zaradi tega enako trgovstvu ne pristojajo pravice točilne obrti.

Dne 26. julija se je vršila v Beogradu konferenca vsega gostilničarstva pri Osrednji zvezi v Beogradu. Ker zaradi pomanjkanja sredstev ni bilo mogoče poslati delegata, smo podali pismene referate z osmimi točkami, vsako za sebe obdelano, in sicer protestno izjavo proti prevelikim dokladam oblastnih skupščin in sploh avtonomnih korporacij. Zahtevo po odpravi registra, zahtevo po odpravi davšalirane takse na gostilničarske goste, pritožbo proti nepravilnemu in krivičnemu odmerjanju točilnih taks, posebno podeželskim gostilničarjem, protest proti plačevanju oglednih stroškov komisijam, tihoč se higijenskih ogledov, razne predloge k izpremembi pravilnika, poročilo o predlogih, kakor smo jih podali pri tukajšnji obrtni zbornici k zakonu o trošarini in končno referat k ureditvi enotne stanovske organizacije. Predsedstvo središnjega saveza smo naprosili, da našo

zvezo na tej plenarni seji polnomočno zastopa, naše predloge osvoji, po možnosti upošteva in na posameznih oblastnih resortih po možnosti uveljavi.

Hrvatske zadruge in zveze so podale ostre proteste proti plačevanju policijskih taks ob asistencah pri raznih prireditvah. Tudi tej akciji se je naša zveza pridružila. Čuli smo, da je bil g. notranji minister za odpravo iste in baje tudi že oddal tozadevni odlok. Ali krajevne oblasti so menda dotični odlok izgubile, ker se nič ne opazi, da bi se po njem ravnale. Proti prepovedi točenja pijač v rudniških krajih ob plačilnih dnevih se je zveza pridružila prizadetim zadrugam z osebno in pismeno intervencijo. Ali uspeha do danes še ni opaziti.

Ob prilikah podaljševanja termina za odpravo trgovskih točilnic se je zveza vehementno pritožila pri velikem županu, notranjem ministru in finančnem ministru, tako da je dobila celo ukor zaradi preogorčenih stavkov.

Proti odredbi ministra za socialno skrb, da bi pivovarne in njih založniki ob nedeljah ne smeli postrezati gostilničarstva s svežim pivom, se je podal ugovor iz umljivo tehtnih razlogov ter se je prosilo tudi trgovsko zbornico za intervencijo.

Na kongres hotelirjev v Crikvenici je podala zveza po delegatu Putnika istotako svoje predloge k izboljšanju tujskoprometnih razmer.

Proti neprestanim zviševanjem doklad in davščin oblastne skupščine in avtonomnih korporacij je sklicala zveza v novembru protestni shod v Ljubljani, ki je bil slajno obiskan in na katerem so zborovalci tako jasno in odkrito dokazali, da je današnja brezobzirna obremenjevalna politika nad gostilničarsko obrtjo uničevalna ter glasno zahtevali, da se mora s to tendenco odjenjati, ako nočejo merodajni činitelji imeti iz gostilničarjev na mestu onega faktorja, ki z največjimi bremenmi vzdržuje državni in deželni ustroj, da namesto tega pače tistim, ki ga sedaj uničujejo, kot brezposelni državljan v breme.

Na shodu sklenjeno resolucijo smo razposlali vsem v poštev prihajajočim ministrstvom, kakor tudi domačim krajevnim oblastvom. Na poročilo iz Beograda, da je hrvatsko trgovstvo še enkrat roma-

lo v Beograd in hotelo finančnega ministra premotiti z lažnivo trditvijo, da bo država izgubila 300 milijonov na taksah, ako ne bo trgovstvo točilo vina. Urno smo si nato izposlovali pri finančni direkciji natančen seznam v ljubljanski oblasti od trgovstva vplačanih taks, ter na podlagi tega konstatirali, da bi morda v celi državi odpadlo nekaj milijonov na taksah, ampak ne tri sto, marveč morda komaj tri, kajti v ljubljanski oblasti je bilo vplačanih taks po trgovcih 600 tisoč v letu 1928. Drugo odpade na Hrvatsko, na Srbijo pa pride malenkost, ker tam sploh ni bilo te polomijade s trgovskimi točilnicami. Nadalje smo k tej končni akciji zaprosili vse naše članice zadruge za priposlatev protestnih resolucij, katerih smo po 30 in trideset s primernimi spisi poslali notranjemu ministru g. dr. Korošcu in finančnemu ministru. To je bil poslednji kanon, katerega smo v tej akciji zažgali, in upamo, da je sovražnik premagan, ter da se bomo vrgli v bodoče lahko zopet na drugo bojno polje, ker je še veliko ljulike za izčistiti iz pšenice. Vsa ta naštetja dela smo razmnožena pošiljali vsem drugim našim posestrimam, t. j. zvezi v Mariboru, Udruženju v Zagrebu, v Osijeku, v Novem Sadu, v Dubrovniku, Sarajevu in središnjemu savezu v Beogradu. Vsakokrat z nujno prošnjo za složno postopanje in sodelovanje v enakem smislu in to je povzročalo, da smo tudi mi z vlogami od onih strani vedno sodelovali in njih pritožbe solidarno podpirali.

Edino to je tista činjenica, ki pripravi končno gospode na najvišjih mestih do uvidevanja, da je krivica splošna in se mora odpraviti. Jasno je tedaj, da ako bi ne bilo gostilničarstvo toliko organizirano kakor je in nudilo v svojih organizacijah toliko odporne sile, bi bila usoda gostilničarstva še za 99% slabejša. Poleg teli glavnih naporov in dela je bilo tudi še na stotine raznih intervencij za posamezne člane poedinih zadrug, nešteto pritožb proti lokalnim odredbam, podajanje pravnih nasvetov posameznikom in našim članicam ter vzdrževati neprestano pažnjo nad vsakim krivičnim pojavom, proti kateremu se je nemudoma podajalo vloge, ter moramo reči, da ne vemo, da bi bili le najmanjšo stvar prezrli in se ne pravočasno lotili, tako, da se je dosedaj še ve-

Centralna vinarna d. d.

V LJUBLJANI - Sp. Šiška, Frankopanska ul. 11

Telefon 2573.

Telefon 2573.

opozarja cenj. občinstvo na svoja zjamčeno pristna prvovrstna domača, štalerska in dolenska vina. Na zalogi pa ima tudi zjamčeno pristna dalmatinska vina lastne preše.

„Centralna vinarna“ kupuje v Dalmaciji le grozdje in preša sama, druga vina pa kupuje le od vinogradnikov.

Pridite in poskusite!

Niste obvezani, da tudi naročite!

dno zgodilo, ko je prišel eden ali drugi opozarjati na to in ono dejstvo, se mu je lahko reklo: tovariš, to je že vse storjeno in se mu je prečitale dotične spise, tako da je sleherni z zadovoljnim oddihom zopet odhajal. Pod 570 števkami je šlo iz pisarne nad pol drug tisoč spisov v svet. Zveza je imela en občni zbor, dve odborovi seji in en shod. Na plenarni odborovi seji dne 6. julija 1927 predlagana podporna blagajna Gostilničarska samopomoč za slučaj smrti je prišla na občnem zboru dne 30. januarja lanskega leta do definitivne ustanovitve in pričela dejansko s 1. marcem s svojim blagonsnim delovanjem. Ker pride zadeva pod posebno točko v poročanje in razgovor, končujem poročilo o delovanju zveze v preteklem letu s priporočilom, naj cenijo članice zadruga in njih načelstva ne pozabijo, da potrebuje vsak napor, bodisi fizičen ali duševni, moralne in gnotne podpore. In ta opora so edino načelstva zadrug. Čim smotrenejše bodo te svojo centralno organizacijo znale in hotele ohraniti, tem krepkejša, smotrenejša in uspešnejša bo lahka borba, kajti sleherni mora priznati, da se brez sredstev niti svinčnika ne more kupiti, kamoli drugega pis. materijala, ki ga neprestano delo, ki je vse usmerjeno le za vaš dobrobit, dan za dnem požira, zato prosimo pri tej priliki, ponesite svojim združnim članom zagotovilo, da je ta vaš osrednji urad edini posredovalec med vami in oblastmi, potem katerega je tudi delo posameznim zadrugam močno olajšano, ker sicer bi se morale zadruga same boriti tudi proti splošnim neprilikam, kar bi veljalo vsako posamezno zadrugo mnogo več, kakor pa je ta minimalni prispevek za vzdrževanje zvezine pisarne, za katerega se povrh dobiva tudi stanovsko glasilo »Gostilničar« z vsemi mogočimi poročili in navodili, ki so dandanes zavednemu gostilničarju več kakor potrebni.

Gostilničarska samopomoč.

Ta blagotvorna ustanova Zveze gostilničarskih zadrug v Ljubljani se je že v prvih desetih mesecih svojega obstoja obnesla idealno in kakor je v začetku v takih institucijah mogoče, izpolnila točno vse statutarčno in zakonito jej predpisane obveznosti.

Z ozirom na dejstvo, da je bilo v začetku v pretežni večini članstva že nad 45 let starih tudi umrljivost bila številnejša, kakor se v obče računa. Tehnika namreč šteje pri zavarovalnicah, ker je povprečna starost izpod 45 let na 1% umrljivosti. Pri nas pa je prvo leto znašal 2 in pol odstotka. Ker je bilo le na podlagi člena 6 pravil, ki določa za nad 45 let stare člane enoletno karentno dobo, t. j., da mora biti tak vsaj eno leto vpisan, da zadobe preostali popolno zavarovalnino, omogočalo, da so se vse zavarovalnine primerno poravnale. Upravni odsek je vsled te določbe sklenil, da se šteje pri vsakem članu, ki pred potekom karentne

dobe umrje, toliko mesecev, kolikor jih je preživel kot član. Vsega članstva je bilo do konca leta 1927. Umrlo pa jih je v 10 mesecih obstanka blagajne 41. Vseh vplačil je bilo 169.000 Din. Vseh upravnih stroškov z začetnimi pripravami, inventarjem in drugim vred, poštnine, tiskovine itd. okrog 24.000 Din. Vseh podpor se je izplačalo 138.000 Din. V blagajni oz. v poštini hranilnici je preostalo z 31. decembrom 6000 Din. Umrli so sledeči člani:

Rajner Amalija v Zagorju, Jordan Frančiška v Trbovljah, Cetinski Matija na Moravi pri Kočevju, Remškar Franc na Brezovici, Petrič Ivan v Markovcu pri Starem trgu, Kavčič Marija v Trzinu, Vidmajer Anton v Trbovljah, Ponikvar Terezija na Bloški polici, Zabukovec Ana v Ljubljani, Ručigaj Jernej v Kranju, Seljak Anica v Domžalah, Kobe Matija na Uncu, Bast Friderik v Laškem, Oblak Jožef v Žabnici pri Škofji Loki, Balant Jožef, Klevišče pri Litiji, Ferderber Frančiška v Kočevju, Perušek Franc, Podcerkev pri Starem trgu, Vanossi Josipina v Kamniku, Robavs Peter, Loka pri Zagorju, Fajfar Marija v Sori pri Železnikih, Cukjati Josip v Št. Gothardu, Mali Ana na Vačah, Smerke Alojzij v Žužemberku, Skrabar Franc v Višnji gori, Florenini Ema v Trbovljah, Grad Karol v Laškem, Kavčič Franja v Ljubljani, Arh Ivana v Bohinjski Bistrici, Grebenc Alojzija, Škofja Riža pri Trbovljah, Klun Franc, Livold na Kočevskem, Pakiž Angela v Ribnici, Brenčič Jožef na Vrhniki, Dečman Helena, Hrušica, Gorenjsko, Müller Anton st., Domžale, Ban Rozalija, Videm ob Savi, Jakoš Marija, Kresnice ob Savi, Perne Franja v Trzinu, Rovšek Ivan, Kresnice ob Savi, Usnik Marjeta, Rudnik pri Ljubljani in Ladislava Korbar v Toplicah - Zagorje.

Za slednja dva slučaja se bodo v mesecu januarju prispevki pobirali.

Proponira se na občnem zboru Zveze, ki se vrši dne 21. t. m. v Ljubljani, skleniti to podporno blagajno urediti tako, da bo vsak član zadruga tudi član tega podpornega inštituta. Da bi se prispevki plačevali le enkrat na leto bodisi direktno ali potem zadrug, s tem bo članstvo narastlo daleko preko treh tisoč in bo podporna akcija vsled zmanjšanja upravnih stroškov in poštnine, donosa obresti itd. najmanje trikrat večja kakor pa je danes. Moramo pohvalno priznati, da vršijo člani človekoljubno svoje prispevke precej točno, da se je zamoglo še dokaj v kratkem času izvrševati vsa izplačila.

Zavarovanje.

Zavarovanje je ena najvažnejših gospodarskih potreb in brez zavarovanja ne more biti noben posestnik ali gospodar.

Zlasti potrebuje vsakdo požarno in življenjsko zavarovanje, tako posestnik hiše ali gospodarstva, kakor uradnik, delavec ali kmetovalec. Kdor ima premičnine in nepremičnine, treba je, da iste zavaruje proti škodi od požara, ker le v tem slučaju mu odškodnina nadoknadi

nastalo škodo. Življenjsko zavarovanje pa preskrbi človeka za starost, ko pride bolezni in oslabele, ko odpove delavna in pridobitna moč; to zavarovanje preskrbi tudi sorodstvo zavarovanca za slučaj njegove prejšnje smrti.

So še druge vrste zavarovanja, ki so v isti meri potrebna, kakor: zavarovanje proti telesnim nezgodam, proti škodi od vlomskve tatvine, transportno zavarovanje i. t. d.

Za provedbo zavarovanja proti škodi od požara ter življenjskih zavarovanj, bodisi za večje ali manjše zavarovalne glavnice, kakor tudi za vse ostale vrste zavarovanja, priporočamo naš najstarejši domači zavarovalni zavod »Croatia«, zavarovalna zadruga, ki je bila leta 1884 ustanovljena od občine svobodnega in kraljevskega glavnega mesta Zagreba, je tedaj več kot 45 let star zavod.

Zavarovane vsote v vseh poslovnih panogah značajo danes pri »Croatiji« preko 9 milijard dinarjev.

Število združnih članov znaša okoli 100.000.

Jamstvena sredstva zavoda znašajo okoli 80 milijonov dinarjev.

Centrala »Croatie« se nahaja v Zagrebu, Maravska ulica št. 1, v lastni palači.

Podružnice in glavna zastopstva so v sledečih mestih, Banjaluka, Beograd, Dubrovnik, Ljubljana, Maribor, Novi Sad, Osijek, Sarajevo, Split, Subotica, Šibenik, Veliki Bečkerek.

Lastne svoje zgradbe ima Croatia v Zagrebu, Ljubljani, Splitu, Osijeku, Subotici in Banjaluki.

Nemška sodba o našem tujskem prometu in propagandi.

Neka ugledna nemška strokovna revija je nedavno priobčila daljši članek o tujskem prometu v Jugoslaviji in o smotreni propagandi, ki jo leto za letom vodijo v inozemstvu naše tujsko-prometne organizacije. Naj navedemo le del tega članka, ki mora z veseljem navdati vsakega našega čitatelja.

Ni dvoma, piše članek, Jugoslavija je postala v modernem prometu moda. V glavnem Nemci potujejo na solnčno obal vzhodne Adrije; poleg njih igra tudi češki element. — iz razumljivih narodnostnih simpatij. — večjo vlogo. Italijani niso priljubljeni. Angleži obiskujejo le Split in izkopine v Solinu ali pa vznemirjajo dalmatnsko vodovje s svojimi križarkami in zrakoplovi, kakor se je to zgodilo koncem septembra.

Nemec vsaj ne nosi zastonj svojega dobrega denarja v Jugoslavijo. Pokrajine, otoki, polotoki so neizmerno lepi. Palme, solnce, kopeli do začetka novembra, vse to se dobi v Jugoslaviji. le mnogo ceneje kakor na rivijeri. Ne samo tarife, ampak tudi cene so točno fiksirane ter ostanejo tudi stalne. Kalkulacija izdatkov je naravnost vzgledna. Sicer tudi ne manjka na tem blagoslovljenem koščku zemlje različnih taks in doklad, teh neizogibnih spremljevalcev vseh hotelskih računov na svetu, vendar pa ti izdatki bazirajo vsaj na procentualno znosnih temeljnih cenah. Ničesar si potnik bolj ne zaželi, kakor približne pravilnosti svojega proračuna. To je glavni vzrok, zakaj je Jugoslavija tako priljubljena kot tujsko-prometna dežela.

Komfort igra v Jugoslaviji seveda manjšo vlogo. Povsod se opaža, da je tu vladala do nedavno še primitivnost in

pogoje za bivanje razvajenih tujcev, da se povsod potrudijo, ustvariti boljše Jugoslavija je še »ein Dornröschenland«

Nato opisuje pisec lepote našega Primorja, bujno vegetacijo in sledove stare hrvatske kulture, hvali podjetnost prebivalstva in uvidevnost naših prometnih ustanov, ki znajo z znatnimi popusti privabiti v deželo tujce, ter se vprašuje, zakaj se tudi v Nemčiji ne uvedejo slične ugodnosti na železnicah in parobrodih.

»V propagandi nas Jugoslovenci, ki jih v tujsko-prometni kulturi vsekakor nadkriljujemo, odločno prekašajo. Uspeli pač ni izostal. Moramo priznati spoštovanje onim, ki se jim je posrečilo v malo letih pričarati eno najbolj cvetočih tujsko-prometnih industrij Evrope. V Jugoslaviji se mnogo gradi in investira, vendar pa je treba še mnogo storiti na tem polju.«

Naše solidnosti pisec ne more prehvaliti ter poudarja, da se tujec pri nas lahko nastani v hotelih, ki se imenujejo prvorazredni, ne da bi se mu bilo treba

bati, da bo oskubljen. Priporoča svojim rojakom, da posnemajo Jugoslovence v tem, da v glavni sezoni kljub prenapoljenosti ne navijajo cen.

»Nemci so v Jugoslaviji povsod čim najlepše sprejeti; vsa pota so jim odprta in ni se jim treba (kakor v Italiji) bati, da se bodo kjerkoli spodtaknili. Resne ovire razmahu jugoslovenskega tujskega prometa pa so: nerazčiščena politična situacija in večni strankarski boji na znotraj in zunaj, ki pa so sicer precej podobni našim lastnim političnim razmeram (nemškim namreč).«

Ta članek jasno kaže, kako ogromno kulturno in narodno - gospodarsko delo vrše naše oficijelne tujsko-prometne organizacije doma in na tujem. Ta društva so izdala velikanske vsote za propagando v tujini, od javnih in privatnih faktorjev pa so dobivala v ta namen le neznatne subvencije, tako da so morala skoro vse te izdatke kriti iz dohodkov svojih potovalnih pisarn. Priporočamo, da se naše občinstvo v večji meri poslužuje

udobnosti, ki mu jih nudijo naši oficijelni potniški uradi (»Putnik«) ter da kupuje vozne listke itd, le pri njih, ker jih dobite po isti ceni kakor pri železniških blagajnah.

A. V. P.

Raznoterosti.

RAZGLAS.

Pričenši z 1929 letom se namesto dosedanjih sejmov vrše isti vsak drugi torek v mesecu, in sicer:

Kramarski in živinski sejm:

dne 8. januarja, 12. marca, 11. junija, 13. avgusta, 8. oktobra in 10. decembra.

Živinski sejm:

dne 12. februarja, 9. aprila, 14. maja, 9. julija, 10. septembra in 12. novembra.

Ako pade sejmski dan na praznik, se vrši dotični sejem prvi prihodnji delavnik.

Županstvo mestne občine v Kamniku.

Ljubljanski oblastni proračun potrjen

»Trgovinski list« poroča v svoji večerajšnji številki, da je finančni minister odobril proračun ljubljanske oblasti z dohodki 69,639.206 Din in s tem tudi vse davščine v predlagani izmeri. Znižal je le 200odstotno oblastno doklado k državi taksi za gostilniške in kavarniške pravice na 50 odstotkov.

Bifeji smejo prodajati pijačo samo v zaprtih steklenicah.

Iz Beograda poročajo: Ministrstvo za notranje zadeve je odredilo, da se mora od 1. januarja t. l. uporabljati čl. 83. pravilnika o gostilnah, kavarnah in ostalih obratovalnicah, v katerih se točijo alkoholne pijače. Naredba je veljavna za vse obratovalnice, ki jih predvideva čl. 82. omenjenega pravilnika. Zaradi tega so bile v zadnjih dneh po vseh beograjskih bifejih po naredbi policije odstranjene mize. Točenje alkoholnih pijač na malo je zabranjeno tudi v trgovinah z mešanim blagom in sličnih obratovalnicah. Te smejo razen pijač, omenjenih v členu 45. pravilnika, prodajati navadne pijače samo v zaprtih steklenicah in sicer pod predpisanimi pogoji. Ta naredba ministrstva za notranje zadeve je veljavna za vso državo.

Prodajam

hišo s pripadajočimi poslopji in z vsem inventarjem vred. Hiša, v kateri je trgovina in gostilna, stoji ob cesti. Gostilna je edina v župniji. Pojasnila daje Ivan Buh, trgovec v Črnem vrhu, pošta Polhov gradec.

Posetite veliko oblastno

VINSKO RAZSTAVO

z vinskim sejmom

dne 3., 4. in 5. marca 1929 v Ptuj.

Vinska trgovina in restavracija

Peter Stepič, Sp. Siška 256.

priporoča p. n. gostilničarjem svojo veliko zalogo zajamčeno naravnih vin iz dolenskih, goriških, istrskih in štajerskih vinskih gor. Telef. št. 262.

L. sirove ska tovarna
mineralnih voda so-
davice itd.

Ljubljana, Slomškova ul. št. 27

priporoča:

sodavico in pokačice,
naravni malinov in
citronov sok, nadalje
sadne pijače v patentnih
steklenicah: jagodovec
nektar, krista no ci-
tronado in jabolčni
biser.

Gostilnič. rji, podpirajte
lastno podjetje!

PERJE, PUH IN KAPOK

PRIPOROČA

A. & E. SKABERNE, LJUBLJANA

MALINOVEC

zajamčeno pristen, izborne kakovosti, izdelan samo iz pravih gorskih malin, kakor tudi neoslajen malinov sok (Succus), prodaja v vsaki množini po zmernih cenah

tvornica

„ALKO“ družba z o. z. **Ljubljana, Kolizej**

Veletrgovina

Andrej Mejač v Komendi pri Kamniku

Veletrgovina

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih, priznanih dobrih

VIN

katera se stavijo z lastno priliko na dom, ali razpošiljajo franko po železnici na postajo kupca!

Raznovrstno mineralno vodo

kakor:

Rogaški Tempel vrelec,
„ Styria vrelec,
„ Donati vrelec,
Radinski zdravilni vrelec,
Giesshühelsko slatino,
Prebiansko slatino
Gleichenberški Emin vrelec,
Gleichenberški Konstantin vrelec,
Karlovo varski milinski vrelec,
Nieder Selters,
Frant ložetovo grenko vodo,
Hunvadi lanos grenko vodo,
Gubersko srebrenico

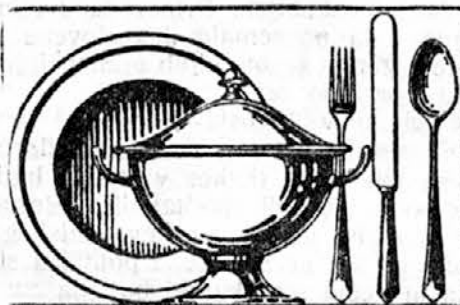
priporoča:

A. Šarabon, Ljubljana.

velikotrgovina spoznavskega blaga in glavni zalogi
tomačih in inozemskih mineralnih voda.

Ceniki na razpolago!

1. zalogi in tudi najboljša francoska poterila za
ščedenje vina po zelo nizki ceni.

SANDRIK

ALPACA **SREBRO**

VODILNA ZNAMKA

DOBI SE V VSEH TRGOVINAH, KI SE
PEČAJO S PRODAJO TEGA PREDMETA

**POMIZJE IN NAMIZNI
PRIBOR**

ALOGA IN RAZPOSILJALNICA ZA JUGOSLAVIJO

SREČKO PODGORNİK

MARIBOR, MAISTROVA 3

LIKERJE:

Medicinalni cognac

Jaični cognac

Rum

Jamajka - rum

Pelinkovec

Slivovko

Tropinovc

Sadievce

Brinjevec

Vermut vino

Malinovec in neoslajen

Malinov sok (Succus)

Rumosol

Spirit

v najboljši kakovosti in po najnižji ceni
priporoča

»ALKO«

drustvo z o. z.

Ljubljana, Kolizej

Najboljši v materialu
in konstrukciji so:

šivalni stroji in kolesa
znamke „Gritzner“ in
„Adler“ za dom obrt
in industrijo. — Ple-
tilni „Dubied“, pisalni
„Urania“, le pri

JOSIP PETELINC, Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

Na obroke!

Poduk vazenja brezplačen!

**Kupujte le pr. tvrdkah, ki nse-
rirajo v našem glaslu!**

AUGUST AGNOLA

LJUBLJANA

Dunajska cesta 13.

ZALOGA RAZNOVRSTNE-
JA NAMIZJA ZA GOSTIL-
NE HOTELE IN KAVARNE

ZAMAŠKE

vseh vrst

od daja

Ljubljanska industrija

proctovih zamaskov

JELAČIN & KOMP.

LJUBLJANA

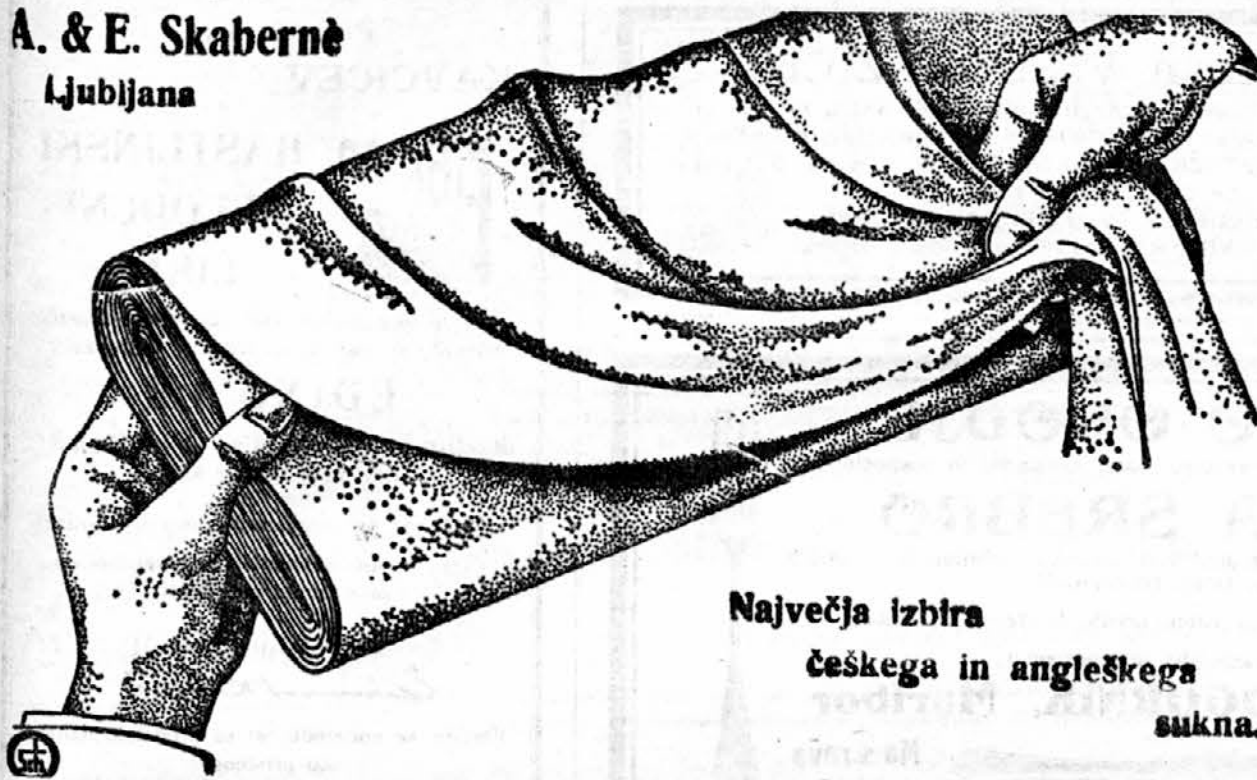
T. MENCINGER, Ljubljana, vogal Sv. Petra ceste in Resljeve ceste.

PIVOVARNA „UNION“ v Ljubljani
(Spodnja Siška)

priporoča svoje izborne izdelke, kakor:
marčno, dvojno marčno in izvozno
pivo v sodčkih in steklenicah.

Dobé se tudi trojine in sladne olme, ki so kot živinska krma zelo orisporočljive.

A. & E. Skabernè
Ljubljana

Največja izbira
češkega in angleškega
sukna.

GARJE

srab, kraste, lišaje odstranjuje pri človeku in živalih **Naftol-mazilo**, ki je brez duha in ne maže perila — 1 lonček za eno osebo po pošti 7 Din pri

TRNKOCZY, lekarna,
Ljubljana Slovenija.

Posredovalnica za službe

gostilničarske zadrage v Ljubljani
Gospodarska cesta števil. 16

posreduje brezplačno
za vse službe izročila

: v gostilničarskem obrtu :

Gospodarji iz Ljubljane plačajo 1 Din,
z dežele 4 Din.

Tovariši gostilničarji! Poslužite se te ugodne prilike!

Zaloga stekla, porcelana in svetilk
FR. KOLLMANN, Ljubljana
dovoli gostilničarjem in kavarnarjem pri večji naročbi izdatno znižane cene.

Kupujemo zlato, srebro in platin in plačamo
1 srebrno krono Din 3.60 — — 2 srebrni kroni Din 7.20
5 srebrnih kron Din 18.—

Prevzamemo v pozlatenje in posrebrnenje.

Tovarna za ločenje dragih kovin Ljubljana VII. Sv. Jerneja c. 8.

TOVARNA KISA

Jernej Jelenič

Ljubljana, Stara pot števil. 1
(poleg Leonišča)

priporoča svo. priznana dobri

»**MAJARONČKOV**» špíritov in vinski kis
ter prvovrsten kis za vlaganje sočivja.

Ustanovljena leta 1886.

Telefon števil. 2578.

STOLARNA V SODRAZICI

PRIPOROČA BOGATO ZBIRO RAZNIH CENENIH STOLOV ZA GO-
STILNE, KAVARNE, DRUSTVENE DVORANE ITD NADALJE ZAKLOP-
NE STOLE IN MIZE, RAZTEŽNE NASLANJACE S PLATNOM, STOJALA
ZA CVETLICE I. T. D.
6 GOSTILNISKIH MIZ IN 24 STOLOV DIN 1332—
CENIKI NA RAZPOLAGO

JEDILNO ORODJE

oprave za hotele, restavracije, kavarne, bare, sanatorije in gospodinjstvo.

ALPAKA SREBRO

Proizvodi svetovne tovarne „Sandrik“ d. d. tvornice srebrnine in kovinskih
predmetov Dolne Hamry CSR.

NOVOST! Rje prosto jedilno orodje. Snaženje nepotrebno.

Prodaja in razpošilja za Jugoslavijo:

SRECKO PODGORNIK, Maribor

Zahtevajte
vzorke
in cenike!

Maistrova
ul. 3.

Prisuni in pravi

KAVCICEV

RASTLINSKI ZELODČNI LIKER

znan in preizkušen kot zanesljivo domače
zdravilo že nad 20 let izdeluje in dobavlja

EDINO LE

Raztlinska destilacija „FLORIAN“
(izdelovalec Edmund Kavčič)

družba z o. z.

v Ljubljani, Gosposvetska cesta 13 (Kolizej)

Vsaka pristna steklenica je opremljena z
originalnim podpisom:

Za pristnost jamči

Edmund Kavčič

Varujte se ponaredb, ki se prodajajo name-
sto pristnega

Kavčičevega »FLORIANA«

Glavna zaloga rudninske vode

In veletrgovina špecerlijskega blaga

IVAN JELAČIN, LJUBLJANA

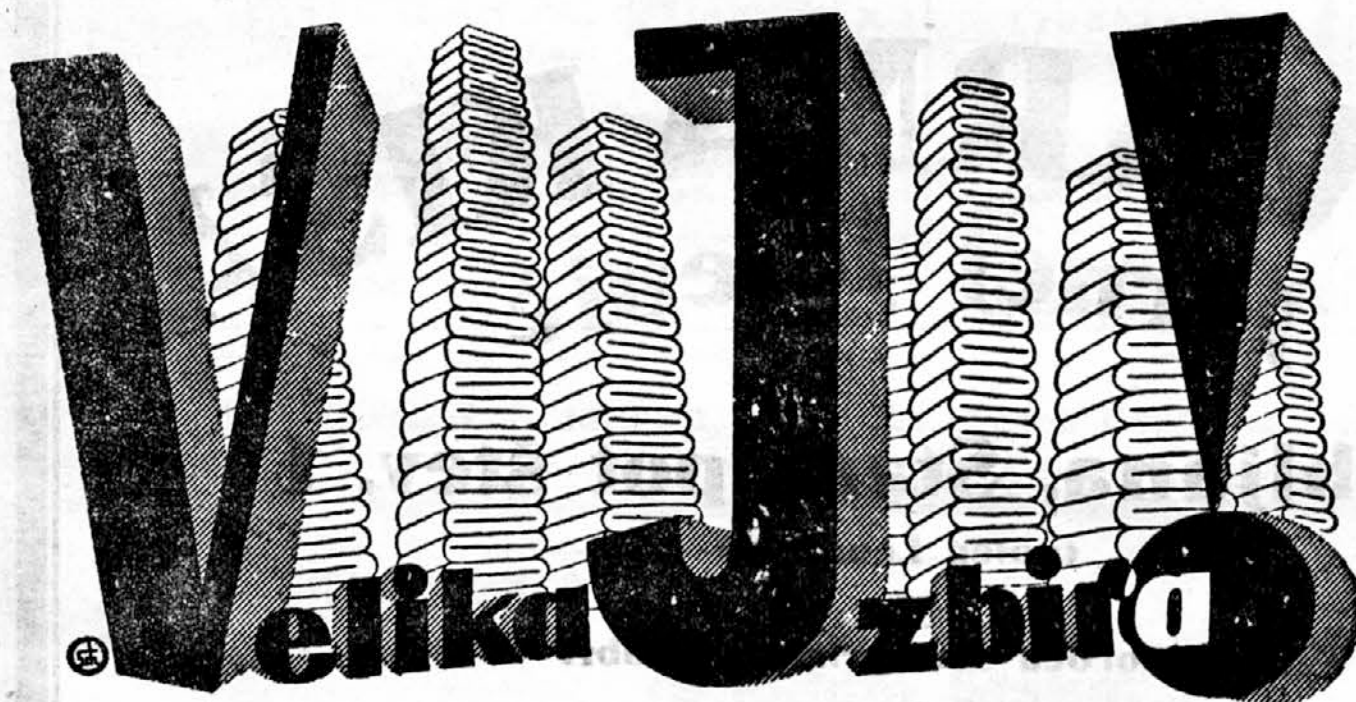
nudi po najugodnejših cenah

Rogaški Tempel vrelec, Styria in Donat vrelec, Radenski zdravilni vrelec
in razne druge domače in inozemske rudninske zdravilne vode.

Zahtevajte cenik!

Ustanovljeno 1888

Ločna postrežba!

različnega platna in šifonov iz domačih tovarn, kakor tudi svetovno
znane znamke „Schroll“

A. & E. SKABERNE - LJUBLJANA

MESTNI TRG štev. 10

Ugodne cene!

Na željo vzorci!

SODE

vseh velikosti za vino, žga-
nje, olje, med in mast, a
osobito izdelujem sode za
transportiranje vina, kakor
tudi za hrambo; vse solidna
in trpežna izdelava. — Na-
dalje sprejemam vsa v to
stroko spadajoča popravila
po najnižjih cenah.
Zaloga sodov ter sodarskega
lesa. Cene zmerne. Točna
postrežba. — Solidno delo.

Franjo Repič

sodarski mojster v Ljubljani, Trno-
vo, Kolesarska ulica števil. 18.

Jedilno orodje

navadno in alpaca, vosčeno
platno za na mize, strome,
klote, čipke, vezeno, tapet-
niške žnore, nogavice za
dame in gospode se kupi
najugodneje le pri:

Josip Petelinc, Ljubljana

blizu Prešernovega (pomnik) ob vod.